ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՀՊԱՆՈՂ ԿԱՆԱՅՔԻ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ԹԵՐԹԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԶՈՒՏԱԹԵՐԹ

20 ԲԱՐԻ

Գնումներ՝ 12 տարի 6 տարի 3 տարի
Միայն Հայաստանում՝ 140 դր. 70 դր. 40 դր.
Բոլոր երկրներում՝ 200 » 100 »
Մեկ համար 20 դրամ

Խմբագիր՝ Գրիգոր Զարեհեան

Հասցէ՝ Ազգային Սահմանադրութեան հրապարակ, Ազգային Ժողովի շէնք։ Հեռաձայն՝ 20-37-00։ Գրասենեակի ժամերը՝ առաւօտեան 10-ից մինչեւ 17։ Ձեռագրերը չեն վերադարձուիր։ Գովազդի գները՝ տողը 100 դրամ։ Գովազդները ընդունուում են միայն գրասենեակում։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՆ ԿԸ ԱՆՑԿԱՑՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆ ՍՏԱՑԱԾ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

Ինչպէս գրեցինք մեր նախորդ համարում, Հայաստանի Հանրապետութիւնը Սեպտեմբերի 21-ին կը նշէ անկախութեան ստացած առաջին տարիները։ Ինչպէս գրեցինք նաեւ, Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Ալեքսանդր Խատիսեանը հրաւիրուած է Հայաստանի Հանրապետութիւնը ներկայացնելու Միաւորեալ Ազգերի Կազմակերպութեան Գլխաւոր ասամբլէայի նստաշրջանի բացման հանդիսաւոր նիստերուն։ Ինչպէս գրեցինք նաեւ, Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Ալեքսանդր Խատիսեանը ելոյթ ունեցաւ Միաւորեալ Ազգերի Կազմակերպութեան Գլխաւոր ասամբլէայի նստաշրջանի բացման հանդիսաւոր նիստերուն։

Ինչպէս գրեցինք նաեւ, Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Ալեքսանդր Խատիսեանը հանդիպումներ ունեցաւ Միաւորեալ Ազգերի Կազմակերպութեան Գլխաւոր ասամբլէայի նստաշրջանի նախագահ Սամուէլ Մոնթիսի, Միաւորեալ Ազգերի Կազմակերպութեան Գլխաւոր քարտուղար Պան Գի Մունի, Միաւորեալ Ազգերի Կազմակերպութեան Գլխաւոր ասամբլէայի նախագահութեան անդամներ Ֆրանսայի, Գերմանիայի, Հարաւային Կորէայի, Գանայի, Գուատեմալայի, Գրենատայի, Գրանատայի, Գրենատինների, Գրանատինների, Գրենատինների, Գրանատինների, Գրենատինների, Գրանատինների

Մ. ԳԱՐՆՕՆԸՆ ՍԷՓՀԱԹԸ

Ֆրանսա բէխը ճիւմհուրը Մ. Գարնոնը ճէնուսպ էյալթընա ախիրէն վուգու պուլան սէյահաթը հագդընտա Բարիզտէն պէրվէճհը աթի եաղբուբյոր.

Մ. Գարնոնըն սէյահաթը՝ վուգուաթը միւհիմմէի եէվմիյէտէն օլմաղլա, պու պայտէ պաղը թաֆիլաթի թիասը միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Միւշարէլէյհին Մարսիլիայա սէյահաթը օլ գատար էհէմմիյէթը բօլիթիգէյէյի հաիզ օլմատըղնտան, անտէն սարթը նազար օրունը։ Միւշարէլէյհին Թուլօնա սէյահաթը էն զիյատէ ճալիպը նազարը տիգդաթ օլմուշ տը։

Թուլօնտա Իթալիա ամիրալը Լօվէրա տի Մարիա՝ թահթը գօմանտանտանա պուլընան տոնանմա իլէ հաղը պուլընպ, մայէթինտէքի էրքեանը հարպ հէյէթի իլէ պէրապէր Ֆրանսա բէխը ճիւմհուրբյլա միւլագաթ իտուպ, գրալ Ուսպէրթօ թարաթընտան պիր նամէի մախսուս իթասբյլա իրֆաի խրտմէթը մէվէտտէթքերանէյէ մէմուր իտիլմէսինտէն տօլայը միֆթէխիր օյատ ղընը իթատէ իթմիշ տիր։

Մ. Գարնօ տախի՝ Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթինէ Իթալիա գրալը թարաթընտան իպրաղ օլունան տօսթը ղա թէչէքքիւր իտիպ, պունը՝ Ի. թայանալարըն Ֆրանսա իչիւն հըսսիյաթը թէվէճճիւհքերանէյէրինէ աշիքեար պիր էմարէ ատտ իթտիկինի սէօյլէմիշ տիր։ Թուլօն էհալիսի Իթալիա զապիթէրինի ալգըյմաղլար տը։

Թուլօնտա Սբանիա տէվլէթինին Բուբ։ նամ հարպ սէֆինէսի վէ ճէնուպի Ամէրիգատաքի Շիլի ճիւմհուրիյէթինին պաղը սէֆինէլերի վէ պիր տէ ճաբօնիա սէֆինէսի պուլունտրղնտան, պունլարըն զապը թանը տախի Մ. Գարնօյա թագտիմ օլունմըշլար տը։

Մ. Գարնո՝ ալաֆ. ապրիլին 19ընը կիւնիւ տարէի պահրիյէտէն ամիրալ տը Բէրբէ վէ ժէնէրալ Ժաբի իլէ պէյաղ պոյալը պիր ֆիլիգայա բաքիպէն լիմանտա պուլընան Ֆրանսա հարպ սէֆինէլերինի զիյարէթ իթմիշ տիր։

Ֆրանսա պահրիյէ նազբրը Մ. Պարպէյ՝ Ֆէրդոպալ նամ զբրհլբտա բէխը միւշարէլէյհի իսթիգպալ իտէրէք, տօնանմայա կէօսթէրտիկի թէվէճճիւհտէն տօլայր պիւթիւն էրքեանը պահրիյէնին քէնտիսինէ միւթէչէքքիր օյատուգլարընը, վէ թալիմլերի կէօրտիկի հալտէ տօնանմանը հուսուլէ կէթիրտիկի թէրբագգէյլաթը մանղուրը օլաճաղընը, վէ մէսաբիֆը պահրիյէնին պէյհուտէ կիթմէտիֆինէ վէ տօնանմանը իրֆաի վազիֆէյէ միւգթէտիր պուլունաճաղընա դանանաթ հասբլ իտէճէկինէ լիմիտուպ, մայէթինտէ 6 նէֆէր թայֆա պուլունմըշ տը։

Գօրվէթ սէֆինէսինտէ թօրբիլ վաբօրլարընը հիւճումը տախի կէօղ տէն կէչիրիլմիշ տիր։

Թօրբիլ վաբօրլարը՝ մէգքիւր սէֆինէյէ հիւճում իթտիքճէ, սէֆինէ տախի քիւչիւք պիր թօր իլէ մուգապէլէ իտէրէք, տիւշմանը տէֆ իթմիշ տիր։ Պիր թօրբիլ վաբօրը իսէ կէմիյէ բէք չօղ եաղլաշմըշ, վէ պիր թօրբիլ բաթլատրպ սուլարը հավայա ֆշղրթմըշ տը։

Մ. Գարնօ՝ Թուլօնտա խաթխանէ վէ սաբիր թէէսիսաթը խայրիյէյէ միւթէատտիտ աթիյէլէր վերմիշ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԷՐԶՐՈՒՄ

Շէհրը մէգքիւր մուխրիմիպտէն ապրիլ 7 թարիխլէյէ պլաղըմըզ պիր մէքթուպ տը։

Տէիւ-Լէրը Եէրգյանէ պերուէյ օլմաը

Թէչրիֆի ալիի վիլայէթբէնէհի տէն շիմտիյէ գատար իթթիխաղ պուլուրտրգլարը հէր տիւրլիւ թէտապիր վէ էպապէրն սէվերանթը ճէմիլէսինտէն օլարագ տէրտէսթ օլունան վէ տէխալէթ էլէյէն էշղբյանընն էսամիսի բէյտէրբէյ թարաքը աճիգիտէն իսպար գրլընմըշ իտի։ Պու տէփա տախի պու գապիտէն օլարագ հասանանկը աշայիրի մէշահիրինտէն վէ Մուշ սանճաղը էհալիսինտէն Ռիզա իլէ Թաճտին նամ քէսանընն տէրտէսթիրի իչուն Խնուս գայմագամլըղընա եվամիրը լազմէ իրֆաի պուլուրտրը կիպի, մզդաբը քեանֆի նիզամիյէ վէ ժանտարմա սիւրին ասաքիրը Շահանէ տախի կէօնտէրիլմէսի իւզերինէ, Խնուս ճիհէթին տէն թէտապիրի թաագիպիյէ իպթիտար օլունմըշ, վէ Պիթլիս վիլայէթի իլէ վուգու պուլան մուխապերաթ վէճհէլէ Մուշճա տախի թէրթիպաթը թաագիպիյէ իպթիտար օլունճաղընը անտարգլարընտան, չէնտ կիւն էվվէլ Ռիզա՝ պուրատա մէրհամէթը հազրէթը Բատիշահիյէ տէխալէթի էղէտիկի կիպի, Թաճտին տախի Խնուս գայմագամլըղընա տէխալէթլէ գայմագամ պէյ իլէ իւչ կիւն էվվէլ էրզրումա կէլէրէք տէխալէթ էղէտիկի՝ մէվմուդէն վէ մէմնունիյէթը ադիմէ իլէ իսթիֆիսպար գրլընմըշ տը։ Պու շաղիլէրին պուվէճհէլէ տէխալէթլէրի՝ հիմմէթաթը ալիյէ վիլայէթբէնէհի էսէրինտէն վէ տէրտէսթիրի զըմմընտա իթթիխաղ պուլուրան թէտապիրը չէտտիտ վէ իճրա օլունան թաագիպաթը միթէվալիյէ նէթայիճինտէն օլմաղլա, հէր նէ գատար թէչէքքիւր օլունտա ազ տը։

* * *

Վէլուտէբը հաբէրբը Շէհրիւրտ վէ շէհրը ալտը

Բատիշահը Համիտ իլա Խասսալ վէ Շէհինշահը ամիմ իլա Նիւմալ Վէլիի Նիյամէթը պիսիմէթիմիզ Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին վէլատէթը պահիր իւս սաատէթը ճէնապը Թիլագիֆէթբէ նամիիլերինէ մուսատրի օլան բաղար կիւնիւ էրքեան վէ իւմէրա վէ գապրթան վէ պիճիմէվէ մէմուրինը միլբիսէ վէ ատտիրէ վէ բուէսաի բուհանիյէ վէ էճնէպի գօսօսլարը՝ պէօյուք իւնիֆօրմալարըյլա զաթը ալիի վիլայէթբէնահինին հիւքիւմէթ գօնագընտաքի օտասընա ազիմէթ վէ իճրաի թէպրիքեանթա միւսարաաթ էյլէմիշլեր տիր։ Պու սրբատա պէօյուք սուփատա նիլամիյէ ասաքիրը Շահանէ՝ սաֆպէսթէի իհթիրամ, վէ մուզիգաի հիւմայուն տախի թէրէն Նիւմսաղը հիւանիւ մաղամ օլտուղը հալտէ, տավաթը մէքթուզէի հազրէթը Բատիշահի իլգիա օլունտրղը կիպի, ադշամբը տախի ճամիլեր վէ քիլիսէլեր վէ գալաի Խագանի վէ հիւքիւմէթ գօնաղը վէ զրչլարը վէ մէքթեպլեր վէ մէմուրին գօնագլարը վէ խան վէ տիւքքեան վէ վէ գահվէլեր վէ էհալիտէն բէք չօղլարընն խանէլերի բէնկեարէնկ գանտիլ վէ ֆէնէրլեր իլէ տօնատըլմըշ վէ ֆիշէնքլեր աթըլարագ կիճէ եարբսընա գատար իճրաի չատիմանի օլունմըշ վէ պէնլերճէ էհալի հէր ատրմընտա «Բատիշահըվ չօղ եաշա» ավաղէսների կէօղլերէ չըդարմըշ տը։

Տօնատրլան մէվգրին էն բարլաղը՝ վալի բաշա հազրէթլէրինին գօնագլարը վէ հիւքիւմէթ տաբէսի վէ գրշլարը օլուղը կիպի, Էրմէնի մէրհասախանէսի իլէ քիլիսէնին չան եէրի տախի ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ տօնատրլմըշ, վէ մէրհասա խանէնին պէօյուք սայմընտա Դեր. Իսթիճեան Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ վէ միւթէպէրան պիր դաչ սաաթլար օթուրարագ, Էրմէնի միլլէթինին սէվկիւլիւ Բատիշահըրընա օլան ուպուտիյէթ վէ տուվարընա իլթիրաք էյլէմիշլեր տիր։

Եէվմը մէգքիւրտ միւլհադաթտան մէրքէզը վիլայէթ կէլէն թէպրիքանմէլէրտէն պահպա թարաքը ալիի վիլայէթբէնահինտէն Մապէյնը հիմայուն պաչ քիմագաթը ճէլիլէսինէ պիր գրթա արիգէի թէչէկրաֆիյէ թագտիմ օլունմըշ, վէ թէպրիքեաթը մասարուզ նէզտը մէքարիմ վէֆքը ճէնապը Միւլիւքտարիտ մուճիպը մահզուզիյէթ օլտուղը ճէվապէն քիմագաթը միւշարէլէյհատան պա թէչէկրաֆ թէպշիր պուլրուսմըշ, վէ իշպու մէրհամէթը ճիհանդըյմէթի Բատիշահի՝ ումում էհալիի վիլայէթի միւսթաղրադը շիւքր վէ մահմիտէթ էղէմիշ օլմաղլա, տէվամը էօմր ու իպպալը հազրէթը Նէհրիյարի տուվամ վաճիպ իւլ էտասընը թէքբար էղէրիզ։

Բօլիթիգա վէ սուի զատ վէ ֆիլի իլի չինիտէն մատատ ճէբրախ իլէ մահֆիւմ օլուպ սիւլսանը միւտտէթը ճէզաիրէլերինի իքմալ իթմիշ վէ զապրթաճա թանլիյէլերինտէ մահզուր պուլունմամըշ օլան մահպուս սիրինին եէվմը մէգքիւր շէրէֆինէ թանլիյէի սէպիլէրի՝ իրատէի ինայէթատէի հազրէթը Բատիշահի իգթիդան արիսինէն օլմասը լազ, օլ վէճհէլէ իրճաը գըլընմըշ տը։

* * *

Ս. Զատիկ սապահրսը էէնի Առաջնորդարմբ Դեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իսթիճեան՝ Գուստասը Շէրիֆ թագտիս էղէմիշ վէ խընճախընճ գալապալրդ հազրը օլտրդը հալտէ մուէսսիր պիր վաղ վէրտիք տէն մատտա, քիրիսէ խիթամընտա էլպիսէի բուհանիյէսինի լապես օլարագ տիրացուլար վէ բաբաղլար վէ 4—5000 էհալի հուզուրը իլէ մէրխասախանէյէ չըգաճաղը զէման, Բատիշահը թէպաարէրվէր Սուլթան Համիտ Խանը Ղազի Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին սէրիրը սալթանաթընտա տախտ վէ պէր գաբար պուլրրլմասը զրմինտա տուպար իթմիշ, վէ օլ պէօյուք իրտիհամ՝ ճիւլիթէն էլ չրրբմալարա ամնխան օլմաղ տը։

Եէվմը մէգքիւրտ քեանֆիֆի մէմուրինը քիրամ վէ գօնսօլոսլար վէ բուէսաա՝ մէրհասախանէյէ ադիմէթլէ իրֆաի թէպրիքատ պուլընտրգլարը կիպի, էլեէվմ տախի վալիի ալի շանբընզ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի՝ մէրհասախանէյի պիթթէչրիֆ լութֆէն Առաջնորդրմըզը զիյարէթ էղէմիշ, վէ միւթէպէրանը միլլէթ տախի հազրը օլտրդը հալտէ, իհթիրամաթը ֆէվգէլադէ իլէ խթիպալ վէ գապրլ օլունմըշ, վէ հէր ան հիւսնի թէվճճիհէյէ ումում էհալիի իտարէ վէ հէր պիր իրֆատէլէրինի խմթիմա իտէճէքլէրինի վատ վէ թէպշիր պուլրմըշ տը։ Մուսթաֆէյէ Ֆ. Գէորգ Ծ. վարդապետ տախի ճէվգիանտա արզը թէչէքքիրը ադիմ էյլէտիրտէն սօնրա, Էրմէնի թէպաալ սատրգ ապրնին տէվլէթը էպէտմիւտատէթը Օսմանի յէտէն կէօրտիւկի պունճա լութֆա գաբշը մինիթաար պուլընտրդընը պիր սուրէթը պէլիղանէտէ արզ վէ իկրահ էյլէմիշ տիր։

ԱՆԼՈՒՐ ԲԱՐԲԱՐՈՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Իզմիրտէն պէր վէճհը ատթի եազը լըյոր.

Թէեւ չատերուն յայտնի է որ անիշխանութիւնը բարբարութիւն կը տիրէ քաղաքիս երկսեռ վարժարանաց մէջ, անիշխանութիւն՝ որ տեղւոյն ազգ. գործիչներուն հսկողութեան մի տարօրինակ ապացոյցն է, բայց քիչ անձինք կարող են երեւակայել յոյժ ցաւալի իրողութիւններ որոնք հետզհետէ տեղի կ'ունենան ազգային կրթարանաց մէջ։ Արդէն Ա. Մաղ. սրատես Սիսակը յիշած է Էշեռնի մը (իմա 150 քուէ բերող ասուրիչ երեսփոխանը) տղուն պատճառած ծայրահեղ անկարգութիւն Մեսրոպեան վարժարանին մէջ, եւ անտարակոյս աւելի մանրամասն պտտի նկարագրէ բարբարոսութիւն մը որ այս երեքշաբթի տեղի ունեցաւ նոյն յարկին տակ եւ որ Ազգայնոց եւ օտարաց մէջ սոսկալի տպաւորութիւն մ'որաւ։

Մեր դպրոցի դասատուներէն Կարապետ Պալասանեան՝ Կրօնական ժողովոյ ամբաստանեալ առենապետին եղբօր որդին, որ ժամանակէ մ'ի վեր հօրեղբօրը նման դեր մը կը խաղայ դպրոցին մէջ, սովոր է ամէն դասարանի աշակերտաց մէկ մէկ կոչտ մականուններ ընծայել եւ ստէպ զանոնք նախատել։ Անցեալ երեքշաբթի տեղւոյս քահանաներէն Տէր Աբրահամն տղան կը համարձակի բողոքել վերոյիշեալ դասատուին թէ.—ինչո՞ւ զինք աւանակ եւ արջ կ'անուանէ եւ մինթէ դասատուի մը կը վայելէ այդպէս վարուիլ աշակերտաց հետ։ Պալասանեանը կըզայրանայ խեղճ տղուն այս յանդգնութեան վրայ եւ երկու ծանր ապտակներ կ'իջեցնէ երեսին եւ տղան ուրիշ մը եւս չուտելու համար մինչդեռ զգուշանալու փորձեր կ'ընէ, այդ գռեհիկ եւ վայրենաբարոյ դասատուն կերթայ Տեսչին կը գանգատի թէ, Էշեռնին տղան չ'պատժուելով, աշակերտները կը ժարհին իրեն դէմ ապստամբելու եւ եթէ այս ըմբոստութեան առաջն չ'առնուի, անկարելի պիտի ըլլայ իրեն այսուհետեւ դասաւանդել։ Պ. Մ. Իրաքեան՝ վարժարանաց Տեսուչը, առանց գործը քննելու վեր իր սենեակը բերել կըտայ հէգ տղան եւ դուռը փակելով կատաղած ի ձեռին եւ այնքան կը գանկածէ խեղճ աշակերտը որ շնչասպառ դեռեւին խնալով կը նուազի։ Տղուն աղաղակներէն դպրոցին երկու գլխաւոր դասատուները դուռը կոտրելով ներս կը մտնեն եւ կատղած տեսուչին ձեռքէն դաւազանը առնելով կը պօռան.—ի՞նչ կը նէք, չէք տեսներ որ տղան նուազած է։ Պ. Տեսուչը քնէ արթնցածի պէս կը պատասխանէ։—ինքզինքէս եւած եմ եւ չգիտեմ ինչ կըսեմ։ Ապիւռ դասատուները ջուր հասցնելով կոթափեցնեն տղան եւ դռնապանին տուն կը յղեն. խեղճ Տէր հայրը անմիջապէս բժիշկ կը կանչէ որ քննելով կը տեսնուի թէ խեղճ տղուն գլխին եւ ուսին վրայ երկու ահագին եւ արիւնաթափ վէրքեր բացուած են. Բժիշկը չը համարձակիր առանձին դարմանել, ուստի կառավարութեան բժիշկն ալ ըերուելով պէտք եղածը կը հոգան եւ միանգամայն տեղեկագիր մը կը պատրաստեն։ Մինչդեռ տղան անկողնոյ կը ծառայէ, Տէրհայրը դեռ եւս կառավարութեան չդիմած Ուսումնական Խորհրդոյ բողոք կը մատուցանէ որ արդէն ճար ու ճարակ կը փնտռեն այս վայրագութիւնն եւս ծածկելու եւ գործը անուշ տեղը կասկելու համար։ Ուսումնական Խորհուրդը իրաւունք ունի ծածկելու աշխատել քանի որ ժողովուրդը ասելի ծանր նախատինք եւ բարբարոսութիւններ կրելու որմամբ դիր կերուի։

Իրաւի իր Իզմիրցի ամօթ կը սեպենք այսպիսի խայտառակութիւններ ի գիր առնուլ։ բայց ի սէր ազգային մանկտւոյն պարտք համարեցինք հրապարակ հանել եւ հասարակաց ուշադրութեանը ներկայացնել, քանի որ մեզի Գերմանական մեթոտ ըսելով շարունակ կը խաբեն եւ մեր այս տեսակ անկարգութիւնները քողարկելու կը ջանան։ Այս չէ թէ Գերմանական մեթոտ, որու անունը միայն տրված են, այլ բարբարոսութիւն։

Հարկ կը համարինք աւելցնել որ գանկածեալ տղան յառաջադէմ աշակերտներէն մին ըլլալով օրինակելի վարք մը ունի եղեր դպրոցին մէջ։

Տեղն է ըսել որ այս կամ ասկն օր տեղի ունեցած նմանօրինակ գործեր պատճառ եղան մեր կրկին վարժարանաց ուսանողներու թիւը հետզհետէ նուազեցնելու։ 1880էն մինչեւ 1889 յունիսի վերջ կրկին վարժարանաց աշակերտներու առաւելագոյն թիւը 514 եւ ամենէ նուազը 456 եղած է։ Այսօր միայն 326 աշակերտ կայ։ Լաւ։ հարուստը ստակ ունի օտար վարժարաններ կը զրկէ, աղքատը ի՞նչ ընէ։ Ստատած ողորմի։

Ս—ուն

14 ապրիլ 1890 Զմիւռնիա

Մ. ԳԱՐՆՕՆԸՆ ՍԷՓՀԱԹԸ

Ֆրանսա բէխը ճիւմհուրը Մ. Գարնոնը ճէնուսպ էյալթընա ախիրէն վուգու պուլան սէյահաթը հագդընտա Բարիզտէն պէրվէճհը աթի եաղբուբյոր.

Մ. Գարնոնըն սէյահաթը՝ վուգուաթը միւհիմմէի եէվմիյէտէն օլմաղլա, պու պայտէ պաղը թաֆիլաթի թիասը միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Միւշարէլէյհին Մարսիլիայա սէյահաթը օլ գատար էհէմմիյէթը բօլիթիգէյէյի հաիզ օլմատըղնտան, անտէն սարթը նազար օրունը։ Միւշարէլէյհին Թուլօնա սէյահաթը էն զիյատէ ճալիպը նազարը տիգդաթ օլմուշ տը։

Թուլօնտա Իթալիա ամիրալը Լօվէրա տի Մարիա՝ թահթը գօմանտանտանա պուլընան տոնանմա իլէ հաղը պուլընպ, մայէթինտէքի էրքեանը հարպ հէյէթի իլէ պէրապէր Ֆրանսա բէխը ճիւմհուրբյլա միւլագաթ իտուպ, գրալ Ուսպէրթօ թարաթընտան պիր նամէի մախսուս իթասբյլա իրֆաի խրտմէթը մէվէտտէթքերանէյէ մէմուր իտիլմէսինտէն տօլայը միւֆթէխիր օյատ ղընը իթատէ իթմիշ տիր։

Մ. Գարնօ տախի՝ Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթինէ Իթալիա գրալը թարաթընտան իպրաղ օլունան տօսթը ղա թէչէքքիւր իտիպ, պունը՝ Ի. թայանալարըն Ֆրանսա իչիւն հըսսիյաթը թէվէճճիւհքերանէյէրինէ աշիքեար պիր էմարէ ատտ իթտիկինի սէօյլէմիշ տիր։ Թուլօն էհալիսի Իթալիա զապիթէրինի ալգըյմաղլար տը։

Թուլօնտա Սբանիա տէվլէթինին Բուբ։ նամ հարպ սէֆինէսի վէ ճէնուպի Ամէրիգատաքի Շիլի ճիւմհուրիյէթինին պաղը սէֆինէլերի վէ պիր տէ ճաբօնիա սէֆինէսի պուլունտրղնտան, պունլարըն զապը թանը տախի Մ. Գարնօյա թագտիմ օլունմըշլար տը։

Մ. Գարնո՝ ալաֆ. ապրիլին 19ընը կիւնիւ տարէի պահրիյէտէն ամիրալ տը Բէրբէ վէ ժէնէրալ Ժաբի իլէ պէյաղ պոյալը պիր ֆիլիգայա բաքիպէն լիմանտա պուլընան Ֆրանսա հարպ սէֆինէլերինի զիյարէթ իթմիշ տիր։

Ֆրանսա պահրիյէ նազբրը Մ. Պարպէյ՝ Ֆէրդոպալ նամ զբրհլբտա բէխը միւշարէլէյհի իսթիգպալ իտէրէք, տօնանմայա կէօսթէրտիկի թէվէճճիւհտէն տօլայր պիւթիւն էրքեանը պահրիյէնին քէնտիսինէ միւթէչէքքիր օյատուգլարընը, վէ թալիմլերի կէօրտիկի հալտէ տօնանմանը հուսուլէ կէթիրտիկի թէրբագգէյլաթը մանղուրը օլաճաղընը, վէ մէսաբիֆը պահրիյէնին պէյհուտէ կիթմէտիֆինէ վէ տօնանմանը իրֆաի վազիֆէյէ միւգթէտիր պուլունաճաղընա դանանաթ հասբլ իտէճէկինէ լիմիտուպ, մայէթինտէ 6 նէֆէր թայֆա պուլունմըշ տը։

Գօրվէթ սէֆինէսինտէ թօրբիլ վաբօրլարընը հիւճումը տախի կէօղ տէն կէչիրիլմիշ տիր։

Թօրբիլ վաբօրլարը՝ մէգքիւր սէֆինէյէ հիւճում իթտիքճէ, սէֆինէ տախի քիւչիւք պիր թօր իլէ մուգապէլէ իտէրէք, տիւշմանը տէֆ իթմիշ տիր։ Պիր թօրբիլ վաբօրը իսէ կէմիյէ բէք չօղ եաղլաշմըշ, վէ պիր թօրբիլ բաթլատրպ սուլարը հավայա ֆշղրթմըշ տը։

Մ. Գարնո՝ Թուլօնտա խաթխանէ վէ սաբիր թէէսիսաթը խայրիյէյէ միւթէատտիտ աթիյէլէր վերմիշ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԷՐԶՐՈՒՄ

Շէհրը մէգքիւր մուխրիմիպտէն ապրիլ 7 թարիխլէյէ պլաղըմըզ պիր մէքթուպ տը։

Տէիւ-Լէրը Եէրգյանէ պերուէյ օլմաը

Թէչրիֆի ալիի վիլայէթբէնէհի տէն շիմտիյէ գատար իթթիխաղ պուլուրտրգլարը հէր տիւրլիւ թէտապիր վէ էպապէրն սէվերանթը ճէմիլէսինտէն օլարագ տէրտէսթ օլունան վէ տէխալէթ էլէյէն էշղբյանընն էսամիսի բէյտէրբէյ թարաքը աճիգիտէն իսպար գրլընմըշ իտի։ Պու տէփա տախի պու գապիտէն օլարագ հասանանկը աշայիրի մէշահիրինտէն վէ Մուշ սանճաղը էհալիսինտէն Ռիզա իլէ Թաճտին նամ քէսանընն տէրտէսթիրի իչուն Խնուս գայմագամլըղընա եվամիրը լազմէ իրֆաի պուլուրտրը կիպի, մզդաբը քեանֆի նիզամիյէ վէ ժանտարմա սիւրին ասաքիրը Շահանէ տախի կէօնտէրիլմէսի իւզերինէ, Խնուս ճիհէթին տէն թէտապիրի թաագիպիյէ իպթիտար օլունմըշ, վէ Պիթլիս վիլայէթի իլէ վուգու պուլան մուխապերաթ վէճհէլէ Մուշճա տախի թէրթիպաթը թաագիպիյէ իպթիտար օլունճաղընը անտարգլարընտան, չէնտ կիւն էվվէլ Ռիզա՝ պուրատա մէրհամէթը հազրէթը Բատիշահիյէ տէխալէթի էղէտիկի կիպի, Թաճտին տախի Խնուս գայմագամլըղընա տէխալէթլէ գայմագամ պէյ իլէ իւչ կիւն էվվէլ էրզրումա կէլէրէք տէխալէթ էղէտիկի՝ մէվմուդէն վէ մէմնունիյէթը ադիմէ իլէ իսթիֆիսպար գրլընմըշ տը։ Պու շաղիլէրին պուվէճհէլէ տէխալէթլէրի՝ հիմմէթաթը ալիյէ վիլայէթբէնէհի էսէրինտէն վէ տէրտէսթիրի զըմմընտա իթթիխաղ պուլուրան թէտապիրը չէտտիտ վէ իճրա օլունան թաագիպաթը միթէվալիյէ նէթայիճինտէն օլմաղլա, հէր նէ գատար թէչէքքիւր օլունտա ազ տը։

* * *

Վէլուտէբը հաբէրբը Շէհրիւրտ վէ շէհրը ալտը

Բատիշահը Համիտ իլա Խասսալ վէ Շէհինշահը ամիմ իլա Նիւմալ Վէլիի Նիյամէթը պիսիմէթիմիզ Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին վէլատէթը պահիր իւս սաատէթը ճէնապը Թիլագիֆէթբէ նամիիլերինէ մուսատրի օլան բաղար կիւնիւ էրքեան վէ իւմէրա վէ գապրթան վէ պիճիմէվէ մէմուրինը միլբիսէ վէ ատտիրէ վէ բուէսաի բուհանիյէ վէ էճնէպի գօսօսլարը՝ պէօյուք իւնիֆօրմալարըյլա զաթը ալիի վիլայէթբէնահինին հիւքիւմէթ գօնագընտաքի օտասընա ազիմէթ վէ իճրաի թէպրիքեաթա միւսարաաթ էյլէմիշլեր տիր։ Պու սրբատա պէօյուք սուփատա նիլամիյէ ասաքիրը Շահանէ՝ սաֆպէսթէի իհթիրամ, վէ մուզիգաի հիւմայուն տախի թէրէն Նիւմսաղը հիւանիւ մաղամ օլտուղը հալտէ, տավաթը մէքթուզէի հազրէթը Բատիշահի իլգիա օլունտրղը կիպի, ադշամբը տախի ճամիլեր վէ քիլիսէլեր վէ գալաի Խագանի վէ հիւքիւմէթ գօնաղը վէ զրչլարը վէ մէքթեպլեր վէ մէմուրին գօնագլարը վէ խան վէ տիւքքեան վէ վէ գահվէլեր վէ էհալիտէն բէք չօղլարընն խանէլերի բէնկեարէնկ գանտիլ վէ ֆէնէրլեր իլէ տօնատըլմըշ վէ ֆիշէնքլեր աթըլարագ կիճէ եարբսընա գատար իճրաի չատիմանի օլունմըշ վէ պէնլերճէ էհալի հէր ատրմընտա «Բատիշահըվ չօղ եաշա» ավաղէսների կէօղլերէ չըդարմըշ տը։

Տօնատրլան մէվգրին էն բարլաղը՝ վալի բաշա հազրէթլէրինին գօնագլարը վէ հիւքիւմէթ տաբէսի վէ գրշլարը օլուղը կիպի, Էրմէնի մէրհասախանէսի իլէ քիլիսէնին չան եէրի տախի ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ տօնատրլմըշ, վէ մէրհասա խանէնին պէօյուք սայմընտա Դեր. Իսթիճեան Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ վէ միւթէպէրան պիր դաչ սաաթլար օթուրարագ, Էրմէնի միլլէթինին սէվկիւլիւ Բատիշահըրընա օլան ուպուտիյէթ վէ տուվարընա իլթիրաք էյլէմիշլեր տիր։

Եէվմը մէգքիւրտ միւլհադաթտան մէրքէզը վիլայէթ կէլէն թէպրիքանմէլէրտէն պահպա թարաքը ալիի վիլայէթբէնահինտէն Մապէյնը հիւմայուն պաչ քիմագաթը ճէլիլէսինէ պիր գրթա արիգէի թէչէկրաֆիյէ թագտիմ օլունմըշ, վէ թէպրիքեաթը մասարուզ նէզտը մէքարիմ վէֆքը ճէնապը Միւլիւքտարիտ մուճիպը մահզուզիյէթ օլտուղը ճէվապէն քիմագաթը միւշարէլէյհատան պա թէչէկրաֆ թէպշիր պուլրուսմըշ, վէ իշպու մէրհամէթը ճիհանդըյմէթի Բատիշահի՝ ումում էհալիի վիլայէթի միւսթաղրադը շիւքր վէ մահմիտէթ էղէմիշ օլմաղլա, տէվամը էօմր ու իպպալը հազրէթը Նէհրիյարի տուվամ վաճիպ իւլ էտասընը թէքբար էղէրիզ։

Բօլիթիգա վէ սուի զատ վէ ֆիլի իլի չինիտէն մատատ ճէբրախ իլէ մահֆիւմ օլուպ սիւլսանը միւտտէթը ճէզաիրէլերինի իքմալ իթմիշ վէ զապրթաճա թանլիյէլերինտէ մահզուր պուլունմամըշ օլան մահպուս սիրինին եէվմը մէգքիւր շէրէֆինէ թանլիյէի սէպիլէրի՝ իրատէի ինայէթատէի հազրէթը Բատիշահի իգթիդան արիսինէն օլմասը լազ, օլ վէճհէլէ իրճաը գըլընմըշ տը։

* * *

Ս. Զատիկ սապահրսը էէնի Առաջնորդարմբ Դեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իսթիճեան՝ Գուստասը Շէրիֆ թագտիս էղէմիշ վէ խընճախընճ գալապալրդ հազրը օլտրդը հալտէ մուէսսիր պիր վաղ վէրտիք տէն մատտա, քիրիսէ խիթամընտա էլպիսէի բուհանիյէսինի լապես օլարագ տիրացուլար վէ բաբաղլար վէ 4—5000 էհալի հուզուրը իլէ մէրխասախանէյէ չըգաճաղը զէման, Բատիշահը թէպաարէրվէր Սուլթան Համիտ Խանը Ղազի Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին սէրիրը սալթանաթընտա տախտ վէ պէր գաբար պուլրրլմասը զրմինտա տուպար իթմիշ, վէ օլ պէօյուք իրտիհամ՝ ճիւլիթէն էլ չրրբմալարա ամնխան օլմաղ տը։

Եէվմը մէգքիւրտ քեանֆիֆի մէմուրինը քիրամ վէ գօնսօլոսլար վէ բուէսաա՝ մէրհասախանէյէ ադիմէթլէ իրֆաի թէպրիքատ պուլընտրգլարը կիպի, էլեէվմ տախի վալիի ալի շանբընզ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի՝ մէրհասախանէյի պիթթէչրիֆ լութֆէն Առաջնորդրմըզը զիյարէթ էղէմիշ, վէ միւթէպէրանը միլլէթ տախի հազրը օլտրդը հալտէ, իհթիրամաթը ֆէվգէլադէ իլէ խթիպալ վէ գապրլ օլունմըշ, վէ հէր ան հիւսնի թէվճճիհէյէ ումում էհալիի իտարէ վէ հէր պիր իրֆատէլէրինի խմթիմա իտէճէքլէրինի վատ վէ թէպշիր պուլրմըշ տը։ Մուսթաֆէյէ Ֆ. Գէորգ Ծ. վարդապետ տախի ճէվգիանտա արզը թէչէքքիրը ադիմ էյլէտիրտէն սօնրա, Էրմէնի թէպաալ սատրգ ապրնին տէվլէթը էպէտմիւտատէթը Օսմանի յէտէն կէօրտիւկի պունճա լութֆա գաբշը մինիթաար պուլընտրդընը պիր սուրէթը պէլիղանէտէ արզ վէ իկրահ էյլէմիշ տիր։

ԱՆԼՈՒՐ ԲԱՐԲԱՐՈՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Իզմիրտէն պէր վէճհը ատթի եազը լըյոր.

Թէեւ չատերուն յայտնի է որ անիշխանութիւնը բարբարութիւն կը տիրէ քաղաքիս երկսեռ վարժարանաց մէջ, անիշխանութիւն՝ որ տեղւոյն ազգ. գործիչներուն հսկողութեան մի տարօրինակ ապացոյցն է, բայց քիչ անձինք կարող են երեւակայել յոյժ ցաւալի իրողութիւններ որոնք հետզհետէ տեղի կ'ունենան ազգային կրթարանաց մէջ։ Արդէն Ա. Մաղ. սրատես Սիսակը յիշած է Էշեռնի մը (իմա 150 քուէ բերող ասուրիչ երեսփոխանը) տղուն պատճառած ծայրահեղ անկարգութիւն Մեսրոպեան վարժարանին մէջ, եւ անտարակոյս աւելի մանրամասն պտտի նկարագրէ բարբարոսութիւն մը որ այս երեքշաբթի տեղի ունեցաւ նոյն յարկին տակ եւ որ Ազգայնոց եւ օտարաց մէջ սոսկալի տպաւորութիւն մ'որաւ։

Մեր դպրոցի դասատուներէն Կարապետ Պալասանեան՝ Կրօնական ժողովոյ ամբաստանեալ առենապետին եղբօր որդին, որ ժամանակէ մ'ի վեր հօրեղբօրը նման դեր մը կը խաղայ դպրոցին մէջ, սովոր է ամէն դասարանի աշակերտաց մէկ մէկ կոչտ մականուններ ընծայել եւ ստէպ զանոնք նախատել։ Անցեալ երեքշաբթի տեղւոյս քահանաներէն Տէր Աբրահամն տղան կը համարձակի բողոքել վերոյիշեալ դասատուին թէ.—ինչո՞ւ զինք աւանակ եւ արջ կ'անուանէ եւ մինթէ դասատուի մը կը վայելէ այդպէս վարուիլ աշակերտաց հետ։ Պալասանեանը կըզայրանայ խեղճ տղուն այս յանդգնութեան վրայ եւ երկու ծանր ապտակներ կ'իջեցնէ երեսին եւ տղան ուրիշ մը եւս չուտելու համար մինչդեռ զգուշանալու փորձեր կ'ընէ, այդ գռեհիկ եւ վայրենաբարոյ դասատուն կերթայ Տեսչին կը գանգատի թէ, Էշեռնին տղան չ'պատժուելով, աշակերտները կը ժարհին իրեն դէմ ապստամբելու եւ եթէ այս ըմբոստութեան առաջն չ'առնուի, անկարելի պիտի ըլլայ իրեն այսուհետեւ դասաւանդել։ Պ. Մ. Իրաքեան՝ վարժարանաց Տեսուչը, առանց գործը քննելու վեր իր սենեակը բերել կըտայ հէգ տղան եւ դուռը փակելով կատաղած ի ձեռին ե

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

Ծու աթիտէքի չիրլէր տախի Վիգթօր-Հիւկօնն ասարընտան օրուպ, Թէքիրտաղրնտա մուգիմ օլան վէ տիւնքի նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ չիրլէրին միւթէրճիմի պուլրնան զամ թարաֆրնտան մանթպասմրզա իրսալ օլունմրզ տրը։

ՎԻԳԹՕՐ ՀԻՒԿՕՅԻ ԱՇՆԱՆ ՏԵՐԵՒՆԵՐԷ

Ո՛ նամակներս սիրոյ պատանեկութեան առաքինութեան,
Դուք ահա ուրեմն դեռ ունիք ժամեր հեշտ արբեցութեան,
Ջ'ձեզ ի ծուռը կը կարդամ։

Ո՛հ, թոյլ տուէք օր մ' և եթ ձեր տարիքը զգենուս,
Ինձ իմաստնոյս երջանկիս և ամեն բան թողուս,
Եւ ձեզի հետ մեկտեղ լամ։

Ես ալ ուրեմն ունեցայ իմ յուսախաբ երազներ,
Ցոյսն երբեմն իւր երգերով զիս պատրանօք կ'օրօրէր,
Ասաղ մ'ունէի ես չողաւոր։

Աստուած մ'էի քեզի համար զոր եթ, ի սրտիս կանուանեմ,
Պատանին էի ես երբեմնի որսս առջեւ, ա՜ղէ, որու դէմ,
Մարդ կը կարմրի գրեթէ այսօր։

Շնորհազարդ առոյգ տիոց, ո՜հ երազուց հեշտ օրեր,
Սպասել երեկոյին շշնջագ եստի մ'անհամբեր,
Նեստուած ձեռնոց մ'համբուրել,

Փառք, զօր և սէր կեանքէն յուսալ,
Վեհանձն, վսեմ մաքուր ըլլալ,
Եւ հաւատալ մաքրութեան։

Այժմ զգացի, գիտցայ տեսայ ալ 'ի զուր,
Թէ նուազ պատրանք արդ բաղխեն զիմ դուռ,
Որ հեծելով կը բացուի,

Ո՛հ այդ հասակ հրատենչ որ ինձ նսեմ կը թուէր,
Հաւանաւէտ և անդորը երջանկութեան առ ընդէր,
Ինչպէս այս օր կը փայլի։

Երիտասարդ տարիներս ինչո՞ւ համար արդչափ շուտ,
Զիս ձգեցիք և հեռացաք փոյթ ընդ փոյթ,
Կարծելով զիս յագեցած։

Ի՞նչու կուգաք այդչափ չքնաղ երևիլ,
Երբ ձեր թեւեր ալ չեն կրնար զիս տանիլ,
Ի՞նչու ձեզ ի՞նչ եմ ըրած։

Երբ այդ հասակ այդ անրիծ, երբ այդ անցեալ սխրալի,
Իւր սպիտակ հանդերձով որու մէջ սէր կը փարի,
Վերադառնայ օր մ'և եթ։

Ինչպէս իրեն կը փարիմ և վերջէն ինչ արցունքներ,
Երբեմնի երազներու այդ թարշամած բեկորներ,
Կը քամեն քու աչքերէդ։

Թարգ. Գաղղ
Տր. Ս. Ա.

Ռոտոսթոյ։

ԱՌ ԳԵՂԵՑԻԿԴ

Երեկոյին բազկացս յ'օրրան երբ կ'երգես,
Լսե՞ս ինչ որ հոգիս հեգիկ կրսէ քեզ։
Ի լուր երգիդ, յիշեմ օրերս իմ անվիշտ,
Գեղեցիկդ ո՜հ երգէ, ո՜հ երգէ միշտ։
Երբ դու ժպտիս, շրթանցդ վրայ սէրն փթթի,
Եւ իսկոյն վայրագ կասկածն կ'անհետի։
Աննենգ ժպտան, ո՜հ յայտնէ անարուեստ սէրդ,
Գեղեցիկդ ո՜հ ժպտէ, ո՜հ ժպտէ միշտ։
Երբ դու նիրհես, հանդարտ մարուր մինչ ի լոյս,
Շունչիդ մրմունջ դաշնակութիւն մ'է, ո՜ կոյս,
Դու քող չունիս և ոչ պաճոյճ ի զարթիդ,
Գեղեցիկդ ո՜հ նիրհէ, ո՜հ նիրհէ միշտ։

Թարգ. Գաղղ. Վիգթօր Հիւկոյէ
Տր. Ս. Ա.

Ռոտոսթոյ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

(Պոռէ դը Դրոռ-Ռիւնոբ)

Կէչէն ճուսաա էրթէսի կիւնիւ Տէրսաատէթ Պանգասընրն հիսսէտարան մէճլիսը ուսմուսիսի՝ մէրքէզը մախսուսսնտա Մ. Լէոնիտաս Զարիֆինին թահթը բիյասէթինտէ ադտրիճիմա իտէրէք, պունտա 26600 հիսսէյէ վէքեալէթէն 46 հիսսէսար հազրը պուլընմրզ տրը։

Բէյս Մ. Զարիֆի՝ Մ. Եվկէնիտէսին նամիզանցրզլա մէճլիսէ կէլէմէ. մէսի հասէպիյէ իշպու բիյասէթ մէմուրիյէթինի քէնտիյէ թէվֆիխիմիզ օլտրզընը, վէ մուսահիպ յէնի խասթալրզը էյիլէշմէկէ եիւզ թութտրզընը հէյէթը մէճլիսէ պէյան իթմիզ, վէ պատէհու մուամէլաթը գալէմիյէի լազրմէ իճրա օլընարագ Մէճլիսը Իսարէնին բաբօրթօսը գրամթ օլընմաղա պաշլամրզ տրը։

Իճթիմար մէզքիւրտէ հազրը պուլընան հիսսէտարան՝ եալնըզ բաբօրթօնրն գրամթընը իսթիմա իթմիշլէր տիր։ Պու բաբօրթօ՝ մանթլուպ բէք սուվաֆրզ օլուպ, նիհայէթինտէ հիսսէ պաշընա 11 շիլին, եանի թէէտիյէ իսրիմիզ սէրմայէ իւզէրինէ 100տէ 9⅛տէն պիր ազ զիյատէ թէմէթթիւ (դէվէտոտ) իթա օլունաճաղը պէյան ու իյան օլունմրզ իսի։ Քեար վէ Զիյան հիսապրնա նազարէն, Տէրսաատէթ Պանգասընրն 1889 սէնէսինտէքի սաֆի քեարը՝ 81,376 Օսմանը լիրասընտան իպարէթ պուլունմրզ, վէ պու մէպլաղրն 100տէ 10ը՝ իհթիյաթը նիզամի հիսապրնա կէչիրիլիպ, պէօյլէճէ իհթիյաթը մէզքիւր՝ 128,050 Օսմանը լիրասընա պալիզ օլուշ տրը։ 72,371 լիրատան իպարէթ տի կէր պիր իհթիյաթը խուսուսի տախի մէվճուտ օլուպ, պու հիսապ ճա Տէրսաատէթ Պանգասընրն մէճմուը իհթիյաթը՝ 199,421 Օսմանը լիրասընա պալիզ օլմագտա տրը։

Կէչէն 1889 սէնէսինտէ մէզքիւր պանգասրն իճրա իթտիկի մուամէլաթը մալիյէսինտէն օլմագ իւզրէ բաբօրթօտա, պանգասրն՝ Անատօլու շրմէնարֆէրի թէչէպպիւսինէ վէ Մաղրիբէօյիւնտէքի բամպուդ ֆապրիգասընա վէ 100տէ 4 ֆայիզլի իքի Եունան խսթիզրազընա մէտալ ու իշթիրաքը տախի եատ ութիզքեար օլընմշ տրը։

Քէշզալիք մէզքիւր բարօրթօտա պէյան օլընտրզընա կէօրէ, իտարէ վէ նէզարէթլէրի Մ. Ժ. Գօրոնիօ իլէ Մ. Ա. Ա. Իոնիտէսի թէվֆի խիլմիշ օլան Բարիզ վէ Լօնտրա աճէնցիասրը՝ Տէրսաատէթ Պանգասընա ուսմուսին խալլի քեար պրագմշլար տրը։ Ամինա աճէնցիասը իսէ 1889 սէնէսինտէ նէթիճէսի ժամլուպէ հուսուլէ կէթիրէմիշ օլտրզընտան, մէզքիւր աճէնցիաճա պազր թասարբուֆամ վէ թէնգիհամ իճրա օլը նաճաղ տրը։

Տէրսաատէթ Պանգասընրն իշլէրի ուսմուսին քեարը օլմուշ տրը։ տէֆթէրը մախսուսընտա 762,714 Օսմանը լիրասընտան իպարէթ կէօսթէրիլմիշ օլան ճրզտանտաքի էվրագը նագտիյէ (էտէտ) 1889 դեկտ. 31տէ քի էսկամ ֆիյաթը իզզրէ հիսապ իսրմիշ տիր։

Ճուսաա էրթէսի կիւնքի հիսսէտարան մէճլիսը ուսմուսիսինէ եալընը պիր թէքիֆ արզ օլունուպ, պու տա բաբօրթօնրն գապուլ վէ թաստիգ ի թէքլիֆինտէն իպարէթ պուլընմրզ, վէ հազիգաթէն բաբօրթօ՝ իհթիֆգագը արա իլէ գապուլ վէ թաստիգ օլընմրզ տրը։ Պատէհու մէճլիսը մէզքիւր՝ բէյս Մ. Լէոնիտաս Զարիֆիյէ թէչէքքիւր գուրասը վէրտիքտէն սօնրա տաղրլմրզ տրը։

Զանն օլրնտրզընա կէօրէ, Տէրսաատէթ Պանգասընրն իշպու բաբօրթօսը՝ մէզքիւր պանգանրն հիսսէ սէնէտաթընա բիացա իւզէրինտէ հիւանիւ թէէսիր հարլ իտէճէքտիր։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸ

ՄԻԻՎԱԶԷՆԷՍԻ

1889 ՕՆ ՍԷՊԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1889 դեկտ. 31տէ միւֆրէտաթ տէֆթէրի

ԱԼԱՃԱԳ

	Օ. Լ.
հիսսէլէր. ախզ օլընմամրզ սէրմայէնին 100տէ 40ը	440,000
Սանարգտա նագտ	5,624·99
Բիացա իւզէրինտէ հիսապը ճարի	52,356·91
Խազինէի ճէլիլէի Մալիյէ	39,205·27
Մէմալիքը էճնէպիյէտէ աչրլան հիսապաթ	9,548·27
Աճէնցիալարրմրզ	202,830·46
Ճրզտանտա դամպիօ	37,192·24
Ճրզտանտա էվրագը նագտիյէ վէ թահվիլաթ	762,714·06
Թէէմինաթը «Էտ» խսթիդրազը վէ իշթիրաքեաթը միխթէլիֆէ	86,698·14
Էմրէ աչրլան հիսապլար	27,810·15
	1,663,980·49

ՎԷՐԷՃԷՔ

	Լ. Օ.
Սէրմայէ	1,100,000
Իհթիյաթը նիզամի թախսիսաթը	118,912·66
Իհթիյաթը խուսուսի թախսիսաթը	72,371·17
Բէօրը էվրագը նագտիյէ	35,190·21
Մէմալիքը էճնէպիյէտէ աչրլան հիսապաթ	23,286·62
Էմրէ աչրլան հիսապլար	27,375·54
Սէնէի սապրզլար գուբօնլարը	405·13
Աճէնցիալարրմրզ	205,062·97
Քեար վէ զիյան	81,376·19
	1,663,980·49

Քեար վէ Զիյան

ՄԱՍՐԱՖ

	Էր. Օ.
81,376·19 լիրաի Օսմանիէն 100տէ 10 իհթիյաթընիզամի թախսիսաթը	8,137·62
հիսսէ պաշընա 27½ զրշ. հիսապը յա 1890 յունվար 1տէ թէէտիյէ օլընան ալէյհիսապ թէմէթիւ	27,500
հիսսէ պաշընա 33 զրշ. լարագ 1890 յունիս 1տէ թէէտիյէ օլընաճագ պագիյէի թէմէթիւ (սայտօ)	33,000
68,750 լիրատան 100տէ 12 մէճլիսը Իտարէ ագալարընա	8,250
Եէնի սէնէյէ նագլ օլընան	4,488·57
	81,376·19

ԻԾՐԱՏ

	Լ. Օ.
1889 սէնէսի մուամէլաթընան սաֆի քեար	81,376·19
	81,376·19

Ասլրնա մութապզ տրը։
Մէճլիսը Իսարէ պուլուրը
Լ. ԶԱՐԻՖԻ
Բ. ՍԹԷՖԱՆՕՎԻՉ ՍԹԻԼԻՃՃԻ
Թ. Ա. ՄԱՎՐՕԿՕՐՏԱԹՕ
Գրագրապետ
Ա. ՏԱՄԱՍԹԻՆՕ

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթի մուհասէպէ գալէմի միւտիրի Թէվֆիգ պէյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Գալէմը մէզքիւր միւմէյյիզի Այի պէյէ բիւթպէի սալիսէ,

Սագրզ բուսուսաթ միւտիրի Նէճաթի էֆէնտի բիւթպէի սալիսէ,

Սագրզ բուսուսաթ պաշ քեաթիպի Նաթիլ պէյէ բիւթպէի բապիա,

Սիվաս վիլայէթինտէ Օսմանճրզ գաղասը Նախպիկի՝ Էկին Նախպի սապրզ Իսմաիլ հագգը էֆէնտի թէվֆիհ պուլրզըմշ տրը։

Գապը Սէրասքէրի Մուհասէպաթը Ուսմանիյէ տարիէսի պիրինճի վէ ի քինճի շիպէյէրի միւտիրլէրի Ահմէտ վէ Բիրգա պէյլէրէ 3 Յունճի Մէճիսի,

Միւնիխտէ մուգիմ տէվֆէթը Այի էֆէնտի պաշ չէհպէնտէրի Մ. Կրաթօվէլին քէրիմէսի Մատամ հէտվիճէ 3 Յունճի Շէֆգաթ,

Գրպրոս ճէգիրէսինտէ Լիմասոն գապասը միւթէպէրանրնտան իճրաի թէպապէթ իթմէքրտէ պուլրնան Գարա-Եօրկիատի էֆ. յէ կիւնճիւ Մէճիսի,

Էտիրնէ վիլայէթինտէ Սօֆուլը գապասը էյրաֆրնտան Օսման վէ հազգը վէ միւթէպէրանտան Եանգօ էֆ. լէրէ 5 Յունճի Մէճիսի,

Իքինճի (Էտիրնէ) օրտուի հիւմայունա մէնսուպ սէնայի թէրզի թապրմայրը Եիւզպաշլրը Սատրզ աղայա 5 Յունճի Մէճիսի նիշանը իհսան պուլրըմշ տրը։

Ա. ՄԱՅԷՐ

ՎԷ ԳՈՒՄՐԱՆԵԱՆԸ

Հազրը էլպիսէնի Ա. Մայէր վէ գումբանեասը՝ Սթամպօլտա քէօրբիւնիւն գարշըսընտա վէ Պէյօղլունտա թիւնէլ մէյտանընտա վագը մաղազալարընը՝ բամաղանրն սան Ճ բաղարը իլէ սան հաֆթասը կէճէ ալաթուրգա սաաթ 4½ գատար աշրզ պուլընարբլաճաղընը քէնտի բազմէթլու միւշթէրիլերինէ իլան իտէր։ 8—1

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տպարան Գ. Պաղասատեանց

Պատի ունիմ ծանուցանել մեր բազմաթիւ բարեկամներուն եւ արդէն հաստատուած հանրութեան, թէ տպագրութեան եւ թէ վիճակագրութեան, ճոխ սանդեղ-ներ տպագրելու համար։ Ինչպէս նաեւ գրաբար եւ աշխարհաբար գրքեր, գրամեկնութիւններ, գրքոյկներ, ամենայն տեսակ գրքեր, ամենայն գրծնանութեանց համար։

Դիմել՝ Առ
Գ. ՊԱՂԱՏԱՏԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ

Սողբան-հաւանամ փողոց թիւ 14

---

(27)

ՕՐԻՈՐԴ ՊԷԼԻ ՊՐԱՈՒՆ

ԿԱՄ

ՐԻՃԷՆԹ ՍԹՐԻԹԻ ՈՐԲԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՖԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

«Երբ մայր եղայ և բաւական կաթ չունէի զաւակս սնուցանելու, իւր քրոջը աղջիկն ալ տուն բերաւ, որպէս զի նա՝ իւր նորածին զաւկին հետ սնուցանէ նաև իմ դժբախտ աղջիկս։

«Այս առաւօտ վերջին անգամն ըլլալով սրտիս վրայ սեղմեցի զաւակս, համբուրեցի իւր երեսները, և քիչ մը օդ առնելու պէտքս պատրուակ ցուցնելով տունէն դուրս ելայ։

«Իմ մարմինս պիտի գտնուի այն տեղ ուր որ յարմար դատեմ անձնասպանութիւնս։

«Ներէ ինձ Կարէթս։

«Բոլորով սրտիս ներէ քու տարաբախտ կնոջդ, որն որ կարծուածին չափ յանցաւոր գտնուած չէ, և իւր վերջին շունչը պիտի աւանդէ միայն քու՝ և անմեղ զաւակի մը վրայ մտածելով և քեզ սիրելով։

«Աստուած օրհնէ զքեզ և իմ նորածին մանկիկս։

«Կարէթ, Աստուծոյ սիրուն ըլլայ, եկուր զաւակս գտիր. պահէ զանի քու քովդ և մեծցուր զինքը ի յիշատակ քու տարաբախտ կնոջդ։

«Վճարէ տան տիրուհւոյս ունեցած պարտքս, և աղօթէ ինձ համար։

«Զաւակիս գտնուած տան հասցէն է, Լօնտոն, Բիճէնթ Սթրիթ, թիւ 121։

«Անձնասպան կնոջդ
«ՀԷԼԷՆ»

Էհ, ո՞ւր մնացին Թրաֆալկարի երկու հին դիւցազունները։

Ո՞ւր մնացին մեծն Նէլսընի այն երկու քաջամարտիկ զինակիցները՝ որոնք հրատապ ռումբերու հետ խաղալը իրենց հաճոյք մը կը համարէին։

Հէլէնի վերջին նամակը կարդալ և վերջացնելէս ետեւ տաղ դարձանք թէ խենթ, մենք ալ չէինք գիտեր։

Նախ իրարու փութթուելով հնկան պէս լալ սկսանք։

Ցեւոյ քիչ մնաց որ սրտերնուս ցաւէն գիրար պիտի խեղթէինք։

Նայեցանք որ սանդուղը և տան փողոցի դուռը վեր ելնելով դէմերնիս կանգնած էէին։

Ո՛չ, մենք էինք որ ինքզինքնիս այն սանդուղէն վար և այն փողոցի դռնէն դուրս կը նետէինք։

Փողոցին մէջ զմեզ տեսնողը պիտի կարծէր թէ յիմարանոցէն փախած խենդեր էինք։

Ուր երթալիքնիս մենք ալ չէինք գիտեր։

Միայն մեր ոտքերն էին որ մեքենաբար բայց բնազդմամբ տեղ մը կարշաւէին։

Երկաթուղւոյ կայարանը ելաւ դէմերնիս։

Հինգ ժամէն Լօնտոն կը գտնուէինք։

Հէլէնի նամակին ընթերցումէն ի վեր երկուքնուս միջեւ բառ մ'անգամ արտասանուած չէր։

Փողոցէ փողոց պտտելէ ետեւ, վերջապէս տան մը դրան առջեւ կեցանք և զանգակը այնպէս ուժգնութեամբ քաշեցինք՝ որ քիչ մնաց անոր կոճակը պիտի փրցնէինք։

Բիճէնթ Սթրիթի թիւ 121 տունն էր այն։

Տանտիկինը դուռը բացած ատեն զարհուրեցաւ իւր դէմը երկու ճիւաղներ տեսնելով։

Կարճ կերպով իմացուցինք ազնիւ տիկնոջ՝ մեր այցելութեան նպատակը։

Խեղճը արդէն մեծ մտատանջութեան մէջ ինկած էր Հէլէնին ուշացած ըլլալուն համար։

Անձնասպանութեան խնդրոյն վրայ իրեն խօսք մը չբանալով ուղղակի վեր ելանք և հոն գտանք այն անմեղ արարածը՝ որ այնուհետեւ խեղճ Հէլէնին տեղը պիտի բռնէր։

Խանդաղատանօք համբուրեցինք զինքը և վերստին փողոց ինկանք։

Մեր առաջին խորհուրդն եղաւ թամիս դէտին եղերքը վազել, կարծելով թէ անձնասպանութիւնը հոն պիտի կատարուէր, ինչպէս որ սովորաբար կրնան Լօնտոնի կանայք, և տակաւին ազատ յոյս մը տածելը ներելի կը համարէինք թէ ժամանակին պիտի հասնէինք Հէլէնը փրկելու։

Կէս գիշեր էր։

Լընտրն Պրիճ անուն կամուրջէն մինչեւ Ուօթերլու Պրիճ կամուրջը բոլոր ծովեզերքը աչքէ անցուցինք, և մեր վաղվզուքը տեսնելով իրար անցնող ոստիկանաց կը հասկցնէինք եղելութիւնը։

Ոստիկանք ալ մեզի միացան։

Երբ Ուօթերլու Պրիճ հասանք, երկու ուրիշ ոստիկաններ նշմարեցինք որոնք ցած ձայնիւ իրարու հետ կը խօսէին։

Ասոնք մեր խումբը տեսած ատեննին վազելով քովերնիս եկան ու հարցուցին թէ մեր իրարանցումի պատճառն ի՞նչ էր։

Մեր հետ եղող ոստիկաններէն մէկը՝ համառօտակի հասկցուց դործը։

Ուրեմն հայա Բարք դիմեցէք՝ պատասխանեցին մեզ։

Ալ մինչեւ հոն ի՞նչպէս հասանք մենք ալ չենք գիտեր։

Դռնապանը զմեզ իսկոյն առաջնորդեց պարտիզին զարդարանաց կամուրջը։

Ո՜հ, Աստուած իմ. կը սոսկամ քանի որ այն վայրկեանը միտքս կուգայ։

Գլուխնին վար կախած և ոտքի վրայ կայնած երեք ոստիկանաց մէջտեղը կը տեսնուէր կին մը՝ անշունչ գետին տարածուած։

Առաջին աղաղակը Կարէթի բերնէն ելաւ, որ անդդայ ինկաւ այդ կնոջ մարմնոյն վրայ։

Հէլէնն էր այն։

Խե՜ղճ կին, որ իւր ամուսնական պատիւը, 2000 ոսկւոյ գումար մը, և երջանիկ տուն մը կորսնցնելէ ետեւ, եկած էր իւր երիտասարդ կենացը վերջ տալու Հայա Բարքի արուեստական լճակի վրայի կամուրջին մէջ տեղը... առաջին անգամ մայր ըլլալէ տասն և հինգ օր վերջը։

Փոքրիկ ատրճանակ մի կար տարաբախտ կնոջ քովն, որով վերջ տրուած էր իւր ծաղիկ հասակին։

Հոն տեղ հարկաւ ես ալ բան մը եղայ որ աչերս բացած ատենս ինքզինքս ոստիկանի մը գրկացը մէջ կը գտնէի .....

Հետեւեալ օրը Հէլէնի յուղարկաւորութեան հանդէսը կը կատարուէր Ծովային Պաշտօնէութեան ծախիւք, իբրեւ վերջին պատիւ նէլսընի զինակցի մը կնոջ մարմնոյն։

Կարէթ՝ տասն և հինգ օր անկողնոյն ծառայեց, և երբ Հէլէնի աղջիկը հետ առնելով նորէն Երկաթուղի կը մտնէինք Լիվրբուլ վերադառնալու համար, հիւանդութենէ նոր ելնող բարեկամ, քիչ մնաց որ կառքին մէջ նորէն պիտի մարէր։

Ուխտ ըրինք որ Կարէթ և ես այնուհետեւ իրարմէ չպիտի բաժնուէինք։

Սանտու մը բռնեցինք Հէլէնի փոքրիկ աղջկան, որ ճիշդ իւր մօրը պատկերը ունէր։

(Շարունակելի)

Ի ԹԱ.

ԴՈՒՍՈՒՀԻ ԹՕՂԼՆՈՒՐԿԻ

Սոյն պատմական վէպն, որոյ դիւցազնուհին ընկերական ճշմարիտ սիրոյ, մաքուր բարոյականի, գրիստոնէական անբիծ կենցաղի, հրեշտակային անմեղութեան, անիշխաբար սրտի, վեհ հոգւոյ և ջերմեռանդ կրօնասիրութեան տիպար մը կը ներկայէ, թարգմանած է ի Գերմաներէնէ հանգուցեալ Գաբրիել էֆ. Գրասէրեան և որ մեծահատոր և տաղտկացուցիչ վէպերու անդիսրդ հանգամանքն ունենալէ զուրկ լինելու առաւելութիւն մ'ալ ունի։

Կը վաճառի ի գին 100 փարայ ջրավաճառ Պողոս և Յակոբ աղաներու խանութը։

3—1

ԻՂԱՆ

Հայպուրկտան վարիտ օլան պէր թէյկրաֆա կէօրէ, սէքիզ գրսամ թագսիմ իտիմիշ օլուպ թարաֆը աճիզանէմտէն սաթըլմըշ օլան 88729 նօմէրօյր հայպուրկ բիլանգօ պիլէթի՝ 40000 մարգ, եանի 2200 Օսմանը լիրասը գազանմշ օլուշրնտան, մէգրիւը պիլէթին հայմիլէրի՝ պիլէթէրինի կէլիպ իրաէ իտէրէք էքրամիլէրէրինի ալմալարընը իլանու իսթար իտէրսիզ։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕ

Գալաթա Գօմիսիօն խանընտա Նօ. 18

ՇԱՐԳ ՇԸՄԷՆՏՔԻԼԷՐԻ

Տէրսաատէթ իլէ ճիվարը վէ Տէրսաատէթ-Պէյօղլա խաթթարընն եազ մէվսիմի թարիխաստ՝ 1890 մայիսին 1/13ինտէն իթիպարէն մէվգէի իճրայէ վազ օլընաճագ տրը։

1 վէ 2 նօսէրօյր Շարգ սիւրաթ գաթարբյյա 3 վէ 4 նօսէրօյր ատի գաթարլարրն վագթը հարէքէթ վէ միվասէլէթլէրինճէ հիչ պիր թէպէտտիւլաթ իճրա օրընմամշ տրը։

Էտիրնէ-Թրընօվա-Սէվէնի պէյ. Նինտէ 121—122, վէ Թրընօվա-Սարբվպէյ պէ յինտէ 123—124 նօմէրօյր եօլճու վէ էյնա գաթարլարրը՝ մայիս 1/13տէն իթիպարէն բազարտան մասատա հէր կիւն իճրաի սէֆէր իտէճէքլէր տիր։

ԵԱԼԸՎԱ ԴԱԲԼԸՃԱԼԱՐԸ

Եալվատաքի գօրու համմամարընընն սահիպը իմամ թարաֆընտան իսթիճար օլընարը վէօրտա թամիրաթը մուհիմմէ իճրա իտիլտիկի վէ գաբլըճալարա Եալըվա արասընտա մուհթաշամ պիր եօլ եարբմըշ օլարը վէ օթէլին միճէտտէտէն տէօշէնիպ թէֆիրիշ իտիլտիկի վէ խասթալար իչուն մահասուսէն պիր հէքիմ պուլունտրըլտրը վէ գաբլըճալարա կիտէճէք օլանլարը վարօրտան Եալվայա Նագլ իթմէք իչուն խասէթէն սանտալար թէտարիք իտիլտիկի՝ միհրէրէյ էհալիյէ իլան օլընը։

Բէզալիք չուռը տահի սէյանէթ միւսարէաթ իտէրիզ քի, բազարտան մասատա հէր ասպաշ Սիրբէտիտէն Եալվայա պիր վարօր հարէքէթ իտէր։

Եէնէ Գէոէրգ
Վիկթօր

* * *

Եալվա գաբլըճալարընտա խասթալարրն միմքին մէրթէպէ հէր սուհուլէթ ու իսթիրահաթա նահլ օլաճագլարընա գանաաթ հասըլ իթմէքիզ տիր։ 9—4

ԻՄԱԿԻԻՏԱՐ-ԳԱՏԸՐԲԷՕԳ ՍՈՒ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Իլան

Իւսկիւտար-Գասրքէօյէ սու ճէրէյան նընա մասուսու օլան եօլլարրն ինչաթրնա յունիկ այրնտա պալանճագ օլուպ, Գումբանեա՝ էվվէլա նէ՞ թարաֆլարա գօլ ուզաթմագ լազըմ կէլտիկինի, վէ սանէէն՝ հէր պիր սօգագ, մահալէ վէ ալանէյէ թախմինէն նէ՞ մրգտար սու լազըմ օլաճաղընը վէ նէ՞ իսթիգազէթ վէ ճէսաէմէթտէ պօրուլար գանուլաճաղընը պիլմէք իչուն, ալանէ օլմագ իսթէյէնլէրին չիմտիտէն գայտ օլընմալարը իգթիդա իտէր։ Ալանէյէրին չիմտիտէն գայտ օլընմալարը՝ Գումբանեանըն նէ գասար պօրու ֆէյրշ ու վազ իտէճէկինի պիլմէսինէ պիր բէհպէր օլմազ իչուն օլուպ, եօքսա գայտ օլընանլար՝ բէշինէն հիչ պիր իւճրէթ թէ. էտիյէ իթմէյէճէքլէր տիր։

Անճագ էֆիրատը նասրն սու ալմալարը իչուն պօրուլար վազ օլընտրընը սըրատտա մէսարիֆը վագըալը միւսէյյին տէֆթէրլէրը թէպլիմ օլընըպ, օ զէման Գումբանեա՝ մէմուրլրընը մախսուսէ մարիֆէթիյէ մըզտարը մաթլուպաթընը թահսիլէ պաշլայաճագ տրը։

Սույրն պիր մէթրօ միքեաալը, եանի 1000 լիթրա վէ եա 780 օգկաալը իչիւն 3 ղշ. 75 սանթիմ ֆիյաթ թային օլընմըշ տրը։ Պու ֆիյաթ հէր նէ գատար զաթէն բէք էհվէն իսէ ալ, չիմտիտէն, եանի ամէլիյաթա պաշլանմազտան էվվել գայտ օլընան ալանէյէրը իչիւն պէր վէհհը աթի թէնզիլաթ վուգու պուլաճագ տրը։

| | | |